

GAZETA ZGIERSKA

Prenumerata

Rocznie . . . złp. 3.— gr.
Półrocznie . . . „ 1.50 „

Zgierz,

dnia 6 lipca
1929 roku.

Cena ogłoszeń:

za wiersz 1-szpaltowy
za tekstem 50 gr.

Wychodzi co dwa tygodnie.

Składajcie ofiary na ufundowanie Tablicy Pamiątkowej Poległych za Wolność Ojczyzny i na budowę Domu Ludowego.

Wiadomości miejskie.

Obchód dziesięciolecia samorządu m. Zgierza. Z racji obchodu dziesięciolecia samorządu m. Zgierza po odzyskaniu Niepodległości w niedzielę, dnia 16 czerwca r. b. odbyły się nabożeństwa w świątyniach wszystkich wyznań. Po nabożeństwie członkowie Rady Miejskiej i Magistratu udali się do Tablicy Pamiątkowej Poległych, gdzie złożyli wieniec.

Następnie odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Miejskiej w sali posiedzeń w ratuszu.

Otwierając posiedzenie, Przewodniczący burmistrz Swiercz wygłosił następujące przemówienie:

„Panowie Radni! Zanim przystąpimy do rozważań na temat dziesięciolecia samorządu w Zgierzu, sądzę, że będę wyrazi-
cielem wszystkich obecnych, jeśli oddam hołd pamięci tych, którzy w ciągu półtora wieku przelewali krew o wyzwolenie i niepodległość Polski i którym zawdzięczamy to, że dziś w Wolnym Państwie możemy obradować nad sprawami naszego miasta. Bohaterskim Braciom, Ojcom i Dziadom naszym, poległym za Wolność Ojczyzny, cześć!

Jednocześnie wzywam Panów do uczczenia pamięci tych, którzy jeszcze niedawno z nami współpracowali na polu samorządowym, a których między nami już nie stało: ś. p. inż. Słaboszewicza, pierwszego prezesa Rady Miejskiej, ś. p. Stefana Tuszyńskiego, b. wice-burmistrza, ś. p. Krysta Franciszka, ś. p. Kurowskiego Karola, ś. p. Lewandowskiego Józefa i ś. p. Wilkowskiego Leopolda. Cześć Ich pamięci!

Szanowni Panowie! 27 maja r. b. upłynęło 10 lat od chwili, gdy po raz pierwszy w tej tu sali zebrała się Rada Miejska, powołana drogą powszechnych wyborów na mocy dekretu, wydanego przez Rząd wyzwolonej Polski. Od tego czasu dwukrotnie zmienił się skład Rady Miejskiej: w r. 1923 po wyborach uzupełniających i w r. 1927, gdy wybraną została obecna Rada Miejska.

Okres dziesięciolecia jest zbyt krótkim w życiu społeczeństwa, a praca dokonana nie nabrała jeszcze dostatecznej perspektywy czasu, aby można było dać pełny i wyczerpujący obraz poczy-
nań i zasług rodzącego się dopiero co samorządu miejskiego. Tem nie mniej pozwolę sobie na retrospektywne ujęcie działalności samorządu w Zgierzu w okresie ostatnich 10 lat.

Miasto nasze, jak zresztą prawie wszystkie miasta b. zaboru rosyjskiego, wiele pozostawiało do życzenia pod każdym względem. Z drugiej strony ogólne wyniszczenie, jakie nastąpiło w czasie długotrwałej wojny światowej, nie sprzyjało szybkiemu gojeniu ran, zadanych społeczeństwu polskiemu przez stuletnią niewolę. Dzięki jednak ogólnemu zapałowi, jaki miał miejsce w pierwszych latach po odzyskaniu Niepodległości, wiele w ciągu dziesięciolecia zmieniło się na lepsze, co poz-

wala nam mieć nadzieję, że jeszcze jeden — dwa takie okresy i podobnych wysiłków a staniemy narówni z narodami Zachodniej Europy, które o tyle były w szczęśliwszym od nas położeniu, że nie zaznały gorzkiego jarzma niewoli.

Jednym z pierwszych zagadnień, jakie stało przed samorządem w Zgierzu, było uprzystępnienie oświaty wszystkim mieszkańcom miasta. Przygotowując się do wprowadzenia przymusu szkolnego, samorząd już w początkach 1920 r. podejmuje uchwałę budowy 14 kl. szkół powszechnych, co uskuteczniomem zostaje w ciągu następnych 3 lat. W nowowbudowanej szkole o 42 pomieszczeniach znajduje możliwość ucznia się zgórą 1,000 dzieci. Fakt ten umożliwił wprowadzenie całkowitego przymusu szkolnego już w roku szkolnym 1921/22, kiedy to w szkołach powsz. mamy 3,102 dzieci, czyli o 50% więcej aniżeli ich było w r. 1918, a trzykrotnie więcej w porównaniu z rokiem 1914. Przymus szkolny objął w roku 1921/22 wszystkie dzieci w wieku szkolnym i odtąd niema na terenie naszego miasta dziecka w wieku 7 — 14 lat, by do szkoły nie uczęszczało. Wyniki tego wysiłku, jaki wówczas uczynił samorząd, wystąpią w całej pełni w przyszłym roku, gdy będzie dokonany spis ludności. Jednak dla charakterystyki, czem było wprowadzenie przymusu szkolnego, pozwolę sobie przytoczyć kilka cyfr, jakie udało mi się zebrać w związku z posiadaniem przez nas spisami mężczyzn dla celów wojskowych.

Otóż roczniki 1880—1890 wykazują 30% analfabetów

1891—1901	17%
1902—1908	9,4%

natomiast rocznik 1909 — 3,3%, a rocznik 1910 — 1,6%. Gdyby zaś nie brać pod uwagę napływowego elementu, przybyłego do Zgierza już w wieku pozaszkolnym, rocznik 1910 wykazywałby zaledwie 0,8% analfabetów t. j. na 243 zapisanych zaledwie 2-ch podanych jest jako analfabeci, a i ci, jak okazało się po sprawdzeniu, uczęszczali do szkoły talmudystycznej. Jak zaznaczyłem, już w roku 1921/22 udało nam się wszystkie dzieci w wieku szkolnym pociągnąć do przymusu szkolnego, czyli że 100% dzieci uczęszczało do szkół, gdy w tymże czasie na obszarze całej Rzeczypospolitej uczęszczało 63,1%, w województwach centralnych 48,5%, a w województwie łódzkim 63,8%.

Gdyby samorząd zgierski w ciągu ubiegłego dziesięciolecia nic więcej nie był uczynił, prócz wprowadzenia przymusu szkolnego, to jednak pozostać winien we wdzięcznej pamięci potomnych.

Działalność oświatowa samorządu nie ograniczała się tylko do zakresu szkolnictwa powszechnego. W roku 1921 miasto przejmuje szkołę dostarczania zawodowego, której liczba uczniów wzrasta ze 162 (1921 r.) do 302 (obecnie). W roku 1922 samorząd przejmuje bibliotekę publiczną im. B. Prusa

Dlaczego i jak należy zwiedzić Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu? Nakładem Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu wyszła książka pod wyżej wskazanym tytułem.

W zwięzłej i jasnej formie ujęte są najważniejsze dane, dotyczące genezy powstania Wystawy, jej celów i zadań. Z książką tą winni zaznajomić się nie tylko wystawcy, bądź udający się na wystawę, lecz również i wszyscy zainteresowani tym wielkim przedsięwzięciem, obrazującym wynik pracy kraju w ostatnim dziesięcioleciu.

Książka powyższa zawiera treść następującą:

1. Powszechna Wystawa Krajowa: Geneza, cele i organizacja. 2. Wystawa Rządu. 3. Znaczenie Powszechnej Wystawy Krajowej dla rolnictwa. 4. Wychowanie fizyczne na Powszechnej Wystawie Krajowej. 5. Szczegółowy opis terenów i pawilonów Powszechnej Wystawy Krajowej. 6. Komunikacja. 7. Obsługa publiczności i bezpieczeństwo publiczne na Powszechnej Wystawie Krajowej. 8. Atrakcje i rozrywki. 9. Aprowizacja. 10. Kwaterunek gości wystawowych. 11. Organizacja i prowadzenie wycieczek. 12. Kongresy i zjazdy. 13. Zadania szkolnictwa wobec Powszechnej Wystawy Krajowej. 14. Propaganda Powszechnej Wystawy Krajowej.

Dowody osobiste. Magistrat przystąpił do wydawania dowodów osobistych według ustalonego rozporządzeniem Min. Spr. Wewn. z dnia 29 listopada 1928 r. wzoru. Dowody wydaje Wydział Administracyjny codziennie w godzinach urzędowych. Przy zgłoszeniu należy przedstawić wyciąg z ksiąg ludności stałej lub metrykę urodzenia oraz 2 fotografie wymiaru 4 x 6 cm. Pragnący wyjechać do Gdańska, winni uzyskać zaświadczenie w dowodzie osobistym obywatelstwa polskiego. Odpowiednie podanie należy wnieść do Łódzkiego Starostwa Powiatowego w Łodzi, ul. Piotrkowska 100, dołączając wydany przez Magistrat dowód oraz wyciąg z księgi stałej ludności.

Otwarcie Kolonii Letnich dla działwy szkolnej. Z dniem 1 lipca r. b. uruchomione zostały kolonie letnie dla działwy szkolnej w lesie miejskim „Dąbrówka”.

Na mies. lipiec wysłanych zostało na kolonie 80 dziewcząt. W miesiącu sierpniu wysłani będą chłopcy.

Wzorem roku ubiegłego dzieci przebywają w specjalnie wybudowanym pawilonie i są pod opieką nauczycielki — wychowawczyni.

Utrzymanie kolonii spoczywa w rękach nowopowstałego na terenie naszego miasta Towarzystwa Kolonii Letnich.

Zniesienie ograniczenia przemiału pszenicy. W myśl uchwały Rady Ministrów z dnia 31 maja r. b. zniesione zostało ograniczenie przemiału pszenicy i kontrola przepisowości maki pszennej na przyszłość nie będzie dokonywana.

Rejestracja produkcji rolnej. Magistrat m. Zgierza ponownie zwraca uwagę właścicielom gruntów, że w czasie od 1 do 20 lipca r. b. odbywa się rejestracja obszarów rolnych i produkcji roślinnej. W myśl art. 9 rozp. Rady Ministrów z dnia 2 marca 1928 r. o statystyce produkcji rolnej właściciele gruntów oraz posiadacze bydła obowiązani są do udzielenia funkcjonariuszom miejskim, prowadzącym rejestrację, szczegółowych i zgodnych z prawdą wyjaśnień, niezbędnych do rejestracji.

Winni podania niewłaściwych danych ulegną karze grzywny w wysokości do zł. 500.— a w razie niemożności uiszczenia grzywny karze aresztu do 1 mies.

Nowy kodeks karny. Z dniem 1 lipca r. b. wszedł w życie nowy kodeks postępowania karnego, ogłoszony w „Dzienniku Ustaw” № 33 z dnia 20 marca 1928 r.

W sprawie tłuczenia izolatorów. Z nastaniem wiosny coraz częściej powtarzają się wypadki tłuczenia izolatorów na słupach telegraficznych i kradzieże kółek semaforowych na liniach kolejowych. Sprawcami tych uszkodzeń są przeważnie pastuchy, pasący bydło w pobliżu toru kolejowego, i dzieci mieszkańców okolicznych wiosek.

Z uwagi na to, że omawiane uszkodzenia nie tylko że przyczyniają Skarbowi Państwa straty, lecz mogą być przyczyną poważnej katastrofy, Magistrat m. Zgierza zwraca się do ogółu ludności z wezwaniem oddawania winnych organom Policji Państwowej celem pociągnięcia ich do odpowiedzialności karnej.

Legalizacja narzędzi mierniczych i wag. Dnia 27 czerwca r. b. przybył do Zgierza Lotny Urząd Miar i będzie czynny do dnia 26 lipca r. b. celem zalegalizowania wag, odważników, litrów, metrów i t. p., używanych w obrocie publicznym. Lotny Urząd Miar urzęduje w lokalu przy ul. 1-go Maja 21 (b. lokal Banku Ludowego). Wszystkie narzędzia miernicze z cechą wygasłą powinny być dostarczone w wyżej wymienionym czasie do lokalu Lotnego Urzędu Miar w celu sprawdzenia i ocechowania.

W obrocie wolnym legalizacja ważna jest w ciągu 3 lat, po upływie którego uważa się za niebyłą.

Sprawdzeniu i ocechowaniu podlegają przeto narzędzia miernicze z wygasłą z roku 1926 i lat poprzednich cechą. Ważne są narzędzia miernicze, posiadające cechy z 1927 i 1928 r.

Ogłoszenia urzędowe.

Obwieszczenie.

Zgodnie z wymaganiem art. 14 dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dziennik Ustaw R. P. 1928 № 72 poz. 66) narzędzia miernicze, przymiary (miary długości), pojemniki (miary objętości), odważniki, wagi i t. p. używane i przechowywane w zakładach handlowych i przemysłowych, w sklepach, na targach i t. p., w gospodarstwach rolnych, w których odbywać się może kupno, sprzedaż lub wydawanie ordynarii, jakoteż w aptekach, lombardach i zakładach jubilerskich i zegarmistrzowskich, muszą być zalegalizowane, to jest opatrzone niewygasłą cechą Urzędu Miar.

Cecha legalizacyjna składa się z cechy urzędu i z cechy rocznej. Cecha Urzędu przedstawia tarczę z literami UM wewnątrz oraz liczbami urzędu nazwaną tarczą po obu jej stronach. Cecha roczna przedstawia ostatnie dwie cyfry roku legalizacji w ramce prostokątnej.

Narzędzia miernicze dokładniejsze, wymagane w zakładach, gdzie jest, lub może być, ustanawiana wartość przedmiotów cennych (w aptekach, lombardach, u jubilerów i t. p.) winny być zaopatrzone w cechę, posiadającą pod literami UM gwiazdkę.

Cecha legalizacyjna zachowuje swą ważność w ciągu trzech lat, licząc od dnia 1 stycznia tego roku, w którym narzędzie miernicze zostało ocechowane. Przed upływem tego terminu narzędzie miernicze powinno być zalegalizowane (ocechowane) na nowo. Wobec tego w roku 1929 powinny być zalegalizowane (ocechowane) wszystkie narzędzia miernicze, które nie posiadają cech z lat 1928 lub 1929.

Wobec powyższego na podstawie art. 10 Statutu Urzędów Miar (Dz. U. R. P. r. 1919 № 74 poz. 429) wzywa się zainteresowanych mieszkańców m. Zgierza, aby w terminie od dnia 2 lipca do dnia 26 lipca zgłosili narzędzia miernicze, nie posiadające cech legalizacyjnych z lat 1928 i 1929, do Lotnego Urzędu Miar w Zgierzu celem ich zalegalizowania. W razie otrzymania imiennego wezwania należy narzędzia miernicze zgłosić w dniu wyznaczonym w wezwaniu.

Lotny Urząd Miar w Zgierzu będzie czynny w roku bieżącym tylko w wyżej wymienionym terminie; wszyscy więc, którzy zaniebają w tym terminie zgłosić swe narzędzia miernicze do legalizacji do Lotnego Urzędu Miar, będą obowiązani później dostarczyć swe narzędzia na własny koszt do Miejscowego Urzędu Miar w Łodzi.

Narzędzia miernicze (wagi i odważniki) dokładniejsze, posiadane przez apteki, zakłady jubilerskie i t. p., muszą być zgłoszone do legalizacji do Miejscowego Urzędu Miar w Łodzi.

Narzędzia miernicze muszą być przed zgłoszeniem do legalizacji starannie oczyszczone z brudu i rdzy. Wagi, które wskutek dłuższego używania mogły stać się nierzetelnymi, zarówno jak i wagi uszkodzone, powinny być uprzednio naprawione i wyregulowane dla doprowadzenia ich na nowo do takiego stanu, aby mogły być zalegalizowane.

Do naprawy wag uprawnione są jedynie zakłady koncesjonowane przez Główny Urząd Miar. Zakłady te obowiązane są wagi, powierzone im do naprawy, zgłosić do Urzędu Miar do legalizacji i zwrócić je właścicielom już gotowe do użytku. Adresy tych zakładów podane będą do wiadomości publicznej ogłoszeniem w lokalu Lotnego Urzędu Miar. Zakłady te są przedsiębiorstwami prywatnymi i naprawę wag wykonywują za zapłatą umówioną dobrowolnie z właścicielami wag.

Narzędzia miernicze nielegalne (niedozwolone do używania w obrocie publicznym, np. wagi sprężynowe) muszą być zastąpione przez narzędzia miernicze zalegalizowane.

Po upływie wyżej wymienionego terminu lub też dnia, wyznaczonego w wezwaniu imiennym, będą zarządzone rewizje, i osoby, postępujące się w obrocie publicznym narzędziami miernicznymi, nie posiadającymi ważnej cechy legalizacyjnej, będą pociągnięte do odpowiedzialności karnej, a same narzędzia zostaną zatrzymane i ewentualnie skonfiskowane.

Warszawa, dnia 24 czerwca 1929 r.

Naczelnik Okręgu
Legalizacji Narzędzi Mierniczych
w Warszawie.

Ogłoszenie.

Magistrat m. Zgierza niniejszem podaje do wiadomości, że, począwszy od 23 czerwca r. b., tytułem próby, czynne są w niedzielę i święta w godzinach od 8 — 10 z rana

basen do pływania i kąpiele słoneczne.

Zgierz, dnia 25 czerwca 1929 r.

Magistrat.

Ogłoszenie.

Komisariat Policji Państwowej w Zgierzu podaje do wiadomości, że w dniu 11. VI. r. b. na ul. Piłsudskiego została znaleziona torebka damska.

Poszkodowany zechce się zgłosić do tut. Komisariatu po odbiór takowej do 10/VII. r. b. w godzinach urzędowych.

Zgierz, dnia 19 czerwca 1929 r.

w/z Kierownika Komisariatu m. Zgierza
(—) Grochowski, st. przod.

Ogłoszenie.

Obowiązek szkolny w Zgierzu jest powszechny.

Podlegają mu od początku roku szkolnego 1929/30 wszystkie zamieszkałe w Zgierzu dzieci w wieku od lat 7 do 14 tu, t. j. urodzone w latach:

1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921 i 1922.

Wobec powyższego Magistrat m. Zgierza podaje do wiadomości mieszkańców, co następuje:

1) Wszystkie dzieci, które uczęszczały już do szkoły, zgłoszą się do swoich szkół w dniu 2-gim września r. b., o godzinie 8-ej rano.

2) Dzieci 7-letnie, t. j. urodzone w r. 1922 zapisane zostaną do szkoły z urzędu. Odpowiednie zawiadomienia o zapisaniu dziecka do szkoły zostaną doręczone rodzicom w pierwszych dniach sierpnia b. r.

3) Rodzice lub opiekunowie dzieci, podlegających przymusowi, jeżeli pragną kształcić je nie w publicznych szkołach powszechnych, a w innych, czyniących zadość obowiązkowi szkolnemu, średnich zakładach naukowych tak prywatnych jak i państwowych, albo też w domu, powinni wnieść do Magistratu (Wydział Szkolny) odpowiednie pisemne zgłoszenie

do dnia 1-go sierpnia b. r.

Dzieci, podlegające przymusowemu zapisowi, których rodzice lub opiekunowie omawianych wyżej zgłoszeń nie wniosą, będą zapisane do szkół powszechnych.

4) Rodzice lub opiekunowie dzieci, podlegających przymusowi, jeżeli pragną zwolnić je od obowiązku szkolnego z powodu choroby fizycznej lub umysłowej, powinni wnieść do Magistratu odpowiednie pisemne zgłoszenie z dołączeniem świadectwa lekarskiego

do dnia 1-go sierpnia b. r.

5) Rodzice lub opiekunowie, nie stosujący się do powyższych postanowień będą karani z mocy art. 41 Dekretu o „obowiązku szkolnym” grzywną lub aresztem.

6) Nauczanie w publicznych szkołach powszechnych jest bezpłatne.

7) Druki wszystkich wymienionych wyżej zgłoszeń można otrzymać w Wydziale Szkolnym codziennie od godz. 10 ej rano do 1 w południe.

Zgierz, w czerwcu 1929 r.

Burmistrz (—) Jan Świercz.

Ogłoszenie.

Magistrat m. Zgierza niniejszem ogłasza przetarg ofertowy na wynajęcie lokalu w miejskim zakładzie kąpielowym na urządzenie bufetu.

Oferty z podaniem proponowanego czynszu dzierżawnego w opieczetowanych kopertach należy złożyć w Sekretarjacie Magistratu do dnia 15 lipca r. b., gdzie również można zasięgnąć wszelkich informacji.

Zgierz, dnia 4 lipca 1929 r.

Burmistrz (—) Jan Świercz.

Okulary.

Zgubione zostały okulary z pudełeczkiem i proszę odczą za wynagrodzeniem.

Zgierz, ul. 3-go Maja № 1.
I. Szwaro.

Z powodu wyjazdu **do sprzedania** kompletnie urządzonej sypialnię i jadalnię (meble jasne)

I. Strykowski, Zgierz Piłsudskiego № 32
obejrzeć między 9 — 11 rano i 2 — 3 po poł.

OSTRZEŻENIE.

Podaję do publicznej wiadomości, iż za długi mojej żony **Anny Treichel** nie odpowiadam.

Aleksander Treichel, Przybyłów 59.

Magistrat.

Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Łodzi № 65 wciągnięto dnia 25 maja 1929 r. przy firmie

Spółdzielnia Spożyców „ZGODA” w Zgierzu

z odpowiedzialnością udziałami następujący wpis: **Roman Kowalski** i **Zdzisław Matusiński** z zarządu wystąpili a na ich miejsce powołano **Andrzeja Miłskiego** i **Leopolda Bełdowicza**.

Do sprzedania

używana dachówka w większej ilości.

Wiadomość w kancelarji parafji Ewang.-Augsb.
w Zgierzu.

KWITY na opłatę komornego

są do nabycia

w drukarni **M. Nowicki** w Zgierzu

ul. Prez. Narutowicza № 23.

Druk **M. Nowicki** w Zgierzu.